

CONILLETES

Antirrhinum majus L.

[1753, Sp. Pl. : 617] $2n=16(32)$

Làmina: THOMÉ, OTTO WILHELM

Antirrhinum majus silvestre

Antirrhinum majus, cultivar groc

llavors d'*Antirrhinum majus*. Foto:
PHILMARIN

Antirrhinum litigiosum (=barrelieri),
de les terres de l'Ebre

NOMS POPULARS

Alemanys:	Grosses löwenmaul/Garten-löwenmaul/Garten-löwenmäulchen / Grosses löwenmäulchen
Anglès:	Common snapdragon/Dog flower / Garden snapdragon / Snap drakon / Snapdragon
Àrab:	فم السمكة الشائع / أنف العجل
Aragonès:	abrebocas, conejetes, conejito, dragón, mooros de ternero, perritos
Bable:	calzones de cuquiellu, pitos
Basc/Euskera:	dragoi-mutur, dragoi-muturra, kukupraka, kukuprraka.
Castellà:	Boca de dragón/Boca de sapo / Conejitos / Dragon / Dragoncillo / Hierba becerra / Morros de lobo / Perritos/abrebocas, antirrino, becerra, boca de dragón, boca de león, bocas de dragón, bocas de león, boquilla de dragón, boquillas de dragón, cabeza de ternera, calzones de cuquiellu, claveles, conejetes, conejillos, conejitos, conejitos muertos, dragoncillo, dragoncillos, dragones, dragón, flor de la mortaja, flor de sapo, flor del desengaño, flor del sapo, gallitos, garganta de lobo, gatos, hierba becerra, jara, morro de lobo, morros de lobo, morros de ternero, muerte de español, muerte de italiano, muerte de portugués, muerte galana, pan y queso, perritos, pirigallo, pitos, sanjuanés, sapos, tarasca de jardines, tarasca de jardín, yerba becerra, yerba vecerra, zapaticos de la Virgen, zapaticos del Niño Jesús.
Català:	Conillets/Boca de lleó / Botons de gat / Gatolins / Gossos / Mamaconillets / Vedells/ badells, badocs, boca d'ase, boca de conill, boca de dragó, boca de lleó, boques de dragó, boques d'ase, boques de conill, botons de gat, brams d'ase, brams d'ase, cans, cara de vedella, queixal de llop, cluques, conillers, conillet, conillets, cucut, collons de gat, conillets, dits, gatets, gatolins, gatolí, gola de llop, gorges de llop, gorja de llop, gossets, gossos, gossos grocs, llops, mama-conillet, mamaconill, mamaconillet, mamaconills, morro de vedell, pets de llops, sabatetes de la Mare de Déu, sabatetes, vedells, boca de dragó, boca de lleó, conilló, bram d'ase, brams d'ase, gatets, gossets.
Danès:	Have-løvemund/Løvemund / Stor løvemund
Eslovac:	Papulka vâčšia
Eslovè:	Odolin veliki / Veliki odolin / Zajčki
Estonià:	Harilik lõvilõug/Suur lõvilõug
Finlandès:	Isoleijonankita/Iso jalopeuran kita / Leijonankita
Francès:	Grand mufler/Gueule de lion / Gueule de loup / Gueule-de-lion / Gueule-de-loup / Mufler / Mufler à grandes fleurs / Mufler des jardins
Gaèlic:	Srubb lao
Gal·lès:	Trwyn y llo/Safn y llew / Trwyn y llo mwyaf
Gallec:	bezerrinha, bocas de lobo, bocas de lôbo, erva bezerra, herba becerra, herba da becerra, herba do can.
Grec:	Σκυλάκι/Ανθιρριον το μέγα / Σκυλάκια κήπου
Hebreu:	לוע-ארי גדול
Holandès:	Grote leeuwenbek/Grote leeuwebek
Hongarès:	Kerti oroszlánszáj
Italià:	Bocca di leone comune/ Bocca di leone
Japonès:	キンギョソウ/ きんぎょそう
Noruec:	Prydløvemunn
Persa/Farsi:	گل میمونی
Polonès:	Wyżlin większy/Lwia paszcza
Portuguès:	Boca-de-leão/Bocas-de-lobo
Portuguès:	Boca-de-leão/ bezerrinha, bezerrinha, bocas de lôbo, bocas-de-coelho, bocas-de-lobo, bocas-de-lôbo, bôcas de lôbo, cabeça de becerro, cabeça-de-bezerro, coelhinhos, erva bezerra, erva-bezarra, erva-bezerra, focinho-de-coelho, herba do can, herba-do-can, herva bezerra, herva vedillera, herva-

	verdillera, murriaô, olho de gato, olho-de-gato, papões, papões.
Rus:	Львиный зев большой
Suec:	Lejongap
Turc:	Aslanağzı
Txec:	Hledík větší
Ucrainès:	Ротики садові
Xinès:	金鱼草

DESCRIPCIÓ BOTÀNICA

La família de les Escrofulariàcies es distingeix per tenir les flors gamopètals, superovàriques, anisostèmones, i tenir el fruit en càpsula. Dins la família de les Escrofulariàcies, el gènere *Antirrhinum* es distingeix per tenir el calze amb 5 lòbuls quasi iguals, la base de la corol·la gibosa, i les flors agrupades en raïms terminals. I dins el gènere, *Antirrhinum majus* es distingeix per tenir les fulles atenuades a la base, no més de 5 cops més llargues que amples, els pedicels més curts que els sèpals, les tiges no volubles, corol·la de tons vermells, tiges en part glabres, bràctees diferents de les fulles.

Antirrhinum majus és una planta herbàcia perenne o vivaç, glandular-pubescent a la inflorescència, amb tricomes glandulars de 0.2-0.4 mm, pluricel·lulars, translúcids, groguencs, rectes, patents. Tiges de 35-65 cm o més, dretes, gruixudes, simples o poc ramificades, no volubles. Fulles de 18-65 × 6-20 mm; les inferiors oposades, les superiors alternes; de lanecolades-el·líptiques a estretament oblongues, subagudes, atenuades a la base, primes, flexuoses, planes, de color verd fosc pel dors i porpres pel revers, glabres o una mica pubescents-glandulars. Pecíol de 1-2 mm. Inflorescència densa, amb 10-20 flors oloroses, alternes, amb bràctees de 5-7 × 4-6 mm, diferents de les fulles; ovades, obtuses (o agudes), alternes. Pedicel de 2-5 mm, dret, recte, però més curt que la bràctea. Calze amb sèpals de 6-10 × 3-5.5 mm, ovals, obtusos, densament pubescents-glandulosos, amb tricomes de fins a 0.3 mm. Corol·la de 33-45 mm, porpra, amb tub porpra o blanquinós a l base, amb venes porpres; glandular-pubescent. Llavi superior erecto-patent amb el si de 8-10 mm i els lòbuls de 11-13 mm d'amplada, amplament ovals, plans-divergents, sense venes porpra, amb una taca porpra a la base. Llavi inferior erecto-patent, sense venes porpra, blanc a la base. Paladar de color groc. Gepa basal de 1.5-3 mm que sobresurt dels sèpals. Estigma capitat. Ovari súper amb placentació axial, de forma ovoide-globosa o suborbicular, amb nombrosos òvuls amb un sol tegument amb la nucel·la reduïda i amb poques cèl·lules. Estil amb un sol estigma capitat, bilobulat. Disc nectarífer present. Estams 4, didínams, divergents, amb filaments adnats a la base de la corol·la, poc exserts o inclosos. Anteres amb 2 teques mol divaricades, amb dehiscència longitudinal a través de 2 fissures. Grans de pol·len tricolporats. Càpsula de 12-15 × 10-12 mm, amplament oblongo-ovoide, obtusa, de paret llenyosa, glandular-pubescent, amb tricomes de fins a 0.6 mm. La càpsula s'obre per 3 forats o porus superiors. Llavors de 0.8-1.1 mm, oblongo-ovoïdes, reticulades, negres, amb crestes longitudinals regularment anastomosades, denticulades.

NOTA: molts dels noms populars fan referència a que prement pels costats la flor s'obre com si fos una boca.

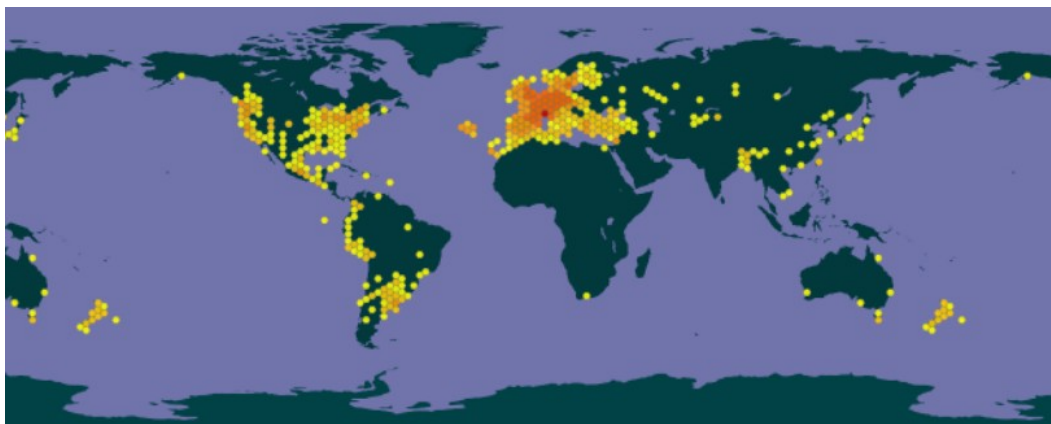
MALURES: àfids, antracnosis, *Botrytis*, *Frankliniella occidentalis*, *Phytium*.

Se n'han descrit moltes subespècies i varietats, així com híbrids.

HÀBITAT I DISTRIBUCIÓ GEOGRÀFICA

Es fa en terrenys assolellats pedregosos, marges de camins i feixes de la terra baixa a l'estatge subalpi. Cultivada en jardineria on s'han seleccionat alguns cultivars. Originària

del Sud d'Europa, s'ha introduït a Amèrica, Àsia i Austràlia. A la península escasseja al terç més occidental i silicic. Poden acompanyar-lo *Asplenium trichomanes*, *Centranthus ruber*, *Parietaria officinalis*.

Antirrhinum majus al món, segons GBIF

PROPIETATS MEDICINALS

• antiinflamatoris	• emol·lients
• amargants	• estimulants
• astringents	• hepàtics
• detergents	• resolutius
• diürètics	• vulneraris

USOS MEDICINALS

• acne UE	• ferides UE
• càncer de còlon	• hemorroides UE
• càncer de pulmó	• mal de queixal
• colitis	• pirosis (coragre)
• eritemes UE	• tumors anals (TIJ)
• escorbut	• úlceres a la boca

ALTRES USOS

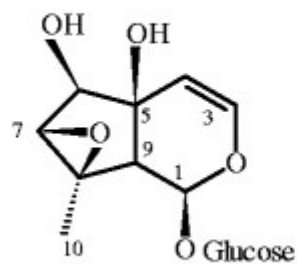
De les flors se'n pot extreure un tint que no necessita mordent, però amb alum es torna verd daurat. Força cultivat en jardineria on s'aconsegueixen cultivars de flors de diversos colors: groc/bronze, blanc/rosa, bronze, rosa daurat, groc/vermell, blanc/magenta, magenta, vermell.

PRINCIPIS ACTIUS (FLO)

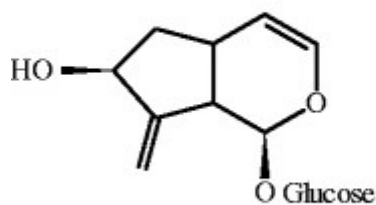
• 4-metil-2,6-naftiridina	• antocianines
• àcid gàl·lic	• apigenina
• amargs	• beta-carotè
• antirrhídid FUL (+ amb l'edat)	• Calci 679 ppm
• antirrhinina	• carotenoides
• antirrhinòsid (glucòsid iridoide) TIJ, FUL, REL, FLO (– amb l'edat)	• cianidina-rhmanosil-glucòsid
	• colina

- Coure 0.3 ppm
- Crom 0.02 ppm
- Estronci 7 ppm
- Ferro 5 ppm
- fibra
- Fòsfor 376 ppm
- iso-rhamnetina
- kaempferol-3-O-glucòsid
- kaempferol-3-O-rutinòsid
- luteïna
- Magnesi 335 ppm
- Manganès 5.5 ppm
- metil-benzoat
- monoterpens
- mucílag
- Niquel 0.03 ppm
- oli
- pectina
- pelargonidina-rhamnosil-glucòsid
- polifenols
- Potassi 2230 ppm
- proteïna
- quercetina-3-O-glucòsid
- resina
- rinanthina
- Sodi 57 ppm
- Sofre 225 ppm
- zeaxantina
- Zinc 4 ppm

A. majus

Antirrhinoside

Antirrhide